

guatèbia nos van pendre» Ralleu; «El Clot és un *rodal* ample» Noedes, «Els *Cortals* és un *rodal* de la muntanya, on hi ha la Font d'en Saures» Clarà de Cfl. En el Vallespir i el Ross estrictic indica més aviat indrets determinats i poc extensos «és que hi ha punts que en diuen *L'Estany*, en *rodals* diferents» StEsteve del Monestir; «*El Pelare* és un *rodal* que hi ha entre Can Pitot i el Clot de la Galdrica» Prats de Molló, i anàlogament a Montferrer, Tellet, Clairà, Bompàs, La Clusa, StGenís de Fontanes. «*El Romar, L'Esclopera, La Treta* --- tot això són *rodals*» Argeles, 1959-60.

AMAlcover el dona per a 'clapa de sembrat', com a terme propi, no sols de diversos pobles del N. i S. val. (Vilafranca Maestr, Vilanova de Castelló, Callosa, BDLC ix, 298), sinó també de l'Emp, on estic bastant segur d'haver-ho sentit sovint; en aquest sentit: «--- s'enfilà --- per ensenyar --- des d'aquella altura, el tros de platja i horta que li caldrà comprar --- sa vista, encesa d'ambició, s'esplaiava per aquella imensa plana; i tot era --- anar i venir, i assenyalar --- els grans *rodals* de terra que ja es veia seva ---», NOLLER (*La Febre d'Or*, O C iv, 73.18), que més aviat ho degué aprendre a Cerdanya que a la seva comarca val·lenca ni a Bna

En el P. Val ho vaig sentir molt pertot, en el sentit d'indret determinat. «entre *rodal* i *rodal* hi ha un *roalet* que li diuen ---» Vinaròs, «hi ha un *rodal* d'armetlar» CastPna, i en usos semblants tinc anotat *rodal* (de vegades només com a genèric de NL: *El Rodal Bonito*, Vistabella) a les Valls de Segó, a Vilamarxant etc. (1961-2); *roal* en *Canyissas*, o bé «ara vull cromptà-li a l'onque Gasparó un tros de dos jornals i mig que fiten en lo meu, y un *roalet* a la tia Felíssia» (116, 105), *rodaló* 'clapa de sembrat' a Alfafara (BDLC ix, 298). Ni *AlcM* ni *DAG* no diuen que s'usi a les Illes, però crec que no hi és desusat pertot, almenys tinc una nota de Mancor «Es Sordo és <el nom d'>un *rodal*» (1963) Formació que és estranya al castellà, però la trobo en un andalús ja antic i de lèxic tan muntanyenc i conservador com Barahona de Soto (c 1630), parlant del cos (com en el val. del S. xv) «yo mismo osaré afirmar que he muerto una cierva con un *rodal* mayor que dos manos en el pecho, y todo negro a manera de lunar» (*Diálogos de la Montería*, pp 195, 393): versemblant, doncs, que allà sigui romanalla mossàrab

Rodalada ja el trobem definit en Escrig, i *AlcM* en dona un exemple en Pascual Tirado; «el major contribuent en tots los pòbles de la *rodalá*, «la Bessona de Gòrga --- devia ser molt coneguda en aquella *rodalá* per chistosas», MGadea (*T del Xè* 1, 143, 25). *Arrodalar-se* 'agrupar-se en rotllo entorn d'un lloc': «foc de rodars --- així diuen als que estan *arrodalats* a un foguet --- que apenes calfa», id, id 1, 89 (cf. supra, *roder*) A Provença s'equipara a *rodal*, sobretot pel sentit, el rodanès *rodè*: «noumado es Esterello a caso / --- / que se coumplais / i *rode* estèrle ---» ('paratges erms'), *Calendau* iv, 36 4, «uno grandio iero / --- sus lou dougan ['caire'] de la ribiero, / deman veiré lou *rode* ounte acò se passè», *Mreio* viii, 49.7.

Això pot correspondre fonèticament a una base antiga *rodol*, que no és igual al nostre *rodal*, però gairebé.

De *rodal* adj. és derivat abstracte *rodàlia* 'encontorns (d'una població etc.)', si bé aquest mot s'encreuà, confonent-s'hi sovint del tot, amb *rodària* format com a paral·lel de *grandària*, amb el sentit de 'magnitud d'un terme (municipal etc.)', acc. que, per influència del seu parònim, prengué el biaix de 'circuit del terme, marcant-ne les afrontacions'; com a resultat de la confusió entre els dos mots nasqué una 3.ª variant *rodàlia* (és insostenible que es tracti d'un retrocés d'accent, com diu *AlcM*, car no existeixen en cat. tals fenòmens fonètics); sovint es fa difícil d'assegurar si hem d'accentuar *-àlia* o *-àlia*

La forma *rodària* amb *-r-* l'he sentida sempre amb el sentit de 'circuit, llista d'afrontació', a molts pobles pre-pirenaics, des del Ter fins a la N. Pallaresa, i sempre accentuada en la *a*: «Els enginyers agrònoms miden tota la *rudària* del poble» Pardines (1935); *la rodària del terme*: 'circuit dels llocs que es troben a la ratlla dels termes veïns' St. Jaume de Frontanyà; «us ho diré seguint la *rodària*» (i anomenat tots els indrets del circuit de serres que la formen) Noves de Segre, igual a Guils del Cantó, i en els pobles intermedis i immediats al Nord, a St. Joan Fumat (a la ratlla d'Andorra) i a Soriguera, que ja cau damunt de Sort (1964). Un poc al NO. de St. J. Fumat, a Civís, van dir-m'ho amb *-l-* però amb la mateixa accentuació: «anirem seguint la *rodàlia* del terme»; i en canvi a la Nou de Malanyeu usaren *rudàlia* però amb el sentit de 'rodària'. No sé com ho accentua Mn. Julià Pascual, de Camprodon, però en les seves llibretes d'extrets de documents antics dels masos (que despullo el 1976, per la seva amabilitat), l'usa molt sovint; i, escrivint-ho amb *l*, el posa amb el sentit de 'llista d'afrontacions', generalment firmades per les parts litigants; en particular en un llarg document privat de l'any 1562, on es descriuen en quatre pàgines, tots els de la rodona del terme de Pi de Conflent. En fi a Gósol (1964), em deixaren pendre nota d'una llista de 1544 detallant els indrets «dins la *rodalia* del terme de Josa, comensant a Costafreda», on crec que s'ha d'accentuar *rodàlia*.

En l'acc. de 'perímetre d'un terme' ja van usar-lo el Pseudo-Boades, 1684, i el manresà Magí Canyelles (1680), cites que es poden veure en *DAG*; i *AlcM* reporta, d'una regla del P. Sant Francesc, que suposo mallorquina, any 1614, «la *rodària* no pas de 10 o 11 pams», però aquí no es tracta ja de res topogràfic sinó del perímetre o 'fona' d'un vestit (hàbit monacal, entenc), ço que acaba de confirmar la interpretació com a mot modelat sobre *grandària*

Altrament, *rodàlia* és ben conegut, i és la forma que ha quedat com a terme del català comú, conservant-li el seu sentit propi de 'comarqueta' entorn d'un lloc, incloent-hi tot el territori situat a dins. «En los dias de la festa major se fan a la tarda lluhides ballades de pagesos y pageses, ab molts d'altres que de tota la *rodalia* del terme de Sant Just, y dels pobles comarcans hi acuden», B. de Maldà (*Excurs*, p. 97); la plaça i